Lietas Nr. C29653213

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Liepājā 2015.gada 21.septembrī

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese R.VĪVA
tiesneses L.VĒBERE un Z.ZAICEVA
ar tiesas sēdes sekretāri /Vārds uzvārds/

izskatīja atklātā tiesas sēdē sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Ventspils tiesas 2015.gada 21.janvāra spriedumu civillietu DzĪKS "/Nosaukums/" prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Civillietu tiesas kolēģija

k o n s t a t ē j a :

2013.gada 6.jūnijā DzĪKS "/Nosaukums/" cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā maza apmēra prasību pret /pers. A/, lūdzot piedzīt no /pers. A/ par labu DzĪKS "/Nosaukums/" parādu 949,76 Ls, tiesāšanās izdevumus 160,94 Ls, samaksāto valsts nodevu 142,46 Ls, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 Ls un ar pierādījumu savākšanu saistītos izdevumus 15,18 Ls apmērā. 2014.gada 30.septembrī prasība papildināta ar parāda pieaugumu, lūdzot pievienot parāda summas pieaugumu sākotnējai prasībai un prasību apmierināt, piedzīt no /pers. A/ par labu DzĪKS "/Nosaukums/" apsaimniekošanas un komunālo pakalpojumu izdevumus 3351,63 EUR apmērā par laiku no 2009.gada 1.decembra līdz 2014.gada 1.oktobrim, piedzīt no /pers. A/ tiesāšanās izdevumus 229,00 EUR apmērā.

Prasība pamatota ar Dzīvokļa īpašuma likuma 10., 14.pantu, Civillikuma 1402., 1587., 1779.pantu un Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas c) punktu, 39.panta pirmās daļas 5.punktu, 128., 133.panta trešo daļu, 250.^{19}, 250.20, 250.^{21}pantu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 32.^{1}pantu lieta nosūtīta izskatīšanai Ventspils tiesai.

Ar Ventspils tiesas 2015.gada 21.janvāra spriedumu prasība apmierināta, no /pers. A/ par labu DzĪKS "/Nosaukums/" piedzīts apsaimniekošanas un komunālo pakalpojumu maksas parāds par laiku līdz 2014.gada 30.septembrim 3178,84 EUR, līgumsods 172,79 EUR, valsts nodeva 368,81 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu, pieteikuma sūtīšanu 10,95 EUR, pavisam kopā – 3731,39 EUR, DzĪKS "/Nosaukums/" atzītas tiesības saņemt līdz sprieduma izpildei 6% gadā no pamatparāda – 3178,84 EUR, aprobežojot procentu pieaugumu ar pamatsummas apmēru.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka starp pusēm ar 2006.gada 27.septembrī noslēgto līgumu Nr.60/D3 par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu, uzturēšanu un apsaimniekošanu, nodibinātas tiesiskās attiecības. Saskaņā ar līgumu, atbildētāja apņēmusies veikt maksājumus par mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu pēc izrakstītiem rēķiniem līdz mēneša pēdējam datumam, taču atbildētāja nav maksājusi par dzīvojamās mājas /adrese/, uzturēšanu un apsaimniekošanu proporcionāli sava dzīvokļa īpašuma kopējai platībai. Apsaimniekošanas parāds uz 2014.gada 30.septembri, saskaņā ar prasītāja parāda aprēķinu sastāda 3178,84 EUR (lpp.95-101). Pienākums atbildētājai ik mēnesi norēķināties par izdevumiem, kas saistīti ar dzīvokļa apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem, izriet gan no Dzīvokļu īpašuma likuma, kas bija spēkā līdz 2011.gada 1.janvārim, gan no savstarpēji noslēgtā līguma.

Attiecībā uz atbildētājas argumentu, ka prasītāja līguma 5.4.punktā norādīto sodu apzīmējusi kā procentus par kavētiem maksājumiem nevis kā līgumsodu, tiesa norādījusi, ka prasītāja vēlas piedzīt līguma 5.4.puntā paredzēto sodu, kas vērtējams kā līgumsods. Pieprasītie procenti par kavētiem maksājumiem ir samērīgi un atbilstoši tam zaudējuma apmēram, kuru atbildētāja ar savu rīcību radījusi prasītājai, tas atbilst pušu nodibinātām saistībām un Civillikuma 1716.-1718.pantu noteikumiem, kā arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normām, tādēļ no atbildētājas piedzīts līgumsods, kas uz 2014.gada 30.septembri sastāda 172,79 EUR.

Tiesa atzinusi, ka atbildētājai nav pamata atsaukties uz Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumu, jo tas stājās spēkā tikai 2010.gada 1.janvārī, t.i., pēc pušu 2006.gada 27.septembra līguma Nr.60/D3 parakstīšanas. Līgumsoda iekļaušana līgumā atbilst gan Civillikumā ietvertajām vispārējām tiesību normām, gan Patērētāju tiesību aizsardzības likumam. Līgumsoda iekļaušana līgumā pati par sevi nav netaisnīgs līguma noteikums, jo atbildības piemērošana ir saprātīga un taisnīga reakcija pret pārkāpumu.

Tiesa devusi vērtējumu pušu noslēgtajam līgumam un atzinusi, ka tas ir standartlīgums, tādēļ juridiski var uzskatīt, ka tā noteikumi ir savstarpēji neapspriesti. Tomēr, minētais pats par sevi nav pamats atzīt līgumu par netaisnīgu un spēkā neesošu, jo netiek konstatēts, ka līgumsoda paredzēšana līgumā rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līdzēju tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam.

Tiesa norādījusi, ka Patērētāju tiesību aizsardzības likums nav vērsts uz to, lai atbrīvotu patērētājus no jebkādas atbildības par līguma saistības pārkāpumu un attaisnotu jebkādu patērētāja rīcību, bet gan, lai aizsargātu patērētāju no tādu noteikumu piemērošanas, kuri rada nesamērīgu atbildību par līguma saistības neizpildīšanu. Atzīstot jebkādu patērētājam neizdevīgu līguma noteikumu par netaisnīgu, netiktu ievērots pušu vienlīdzības princips.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu, par neatbilstīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu. Likumdevēja griba nav bijusi pavisam atbrīvot patērētāju no atbildības līgumsaistību pārkāpumu gadījumos. Tā kā līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija, sodam ir jābūt samērīgam. Konkrētā gadījumā piešķirtais līgumsods 1% mēnesī no parāda summas ir samērīgs. Tas ir pat mazāks par Civillikuma 1716.panta trešā daļā noteikto maksimālo apmēru.

Bez tam, tiesa atzinusi, ka atbildētājai, slēdzot līgumu ar prasītāju, netika liegtas tiesības izteikt pretenzijas pret, viņasprāt, netaisnīgiem līguma noteikumiem, kā arī vienoties ar prasītāju par savādāku līguma noteikumu redakciju, ko atbildētāja nav darījusi vairāk kā 6,5 gadus pēc līguma noslēgšanas. Līguma ievaddaļā norādīts, ka, parakstot šo līgumu, puses apliecina, ka līgums parakstīts bez viltus, maldības, spaidiem. Turklāt, pašas atbildētājas darbības - līguma pildīšana vairāku gadu garumā, liecina par to, ka, slēdzot līgumu, viņa tika iepazīstināta ar tā nosacījumiem un tie viņu pilnībā apmierināja.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājai ir tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus. Civillikuma 1765.pants nosaka, ka gadījumos, kad likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas nolikts pa seši no simta gadā. Līdz ar to prasītājai atzīstama tiesības saņemt 6 % gadā no parāda pamatsummas, kas uz doto brīdi ir 3178,84 EUR līdz sprieduma izpildei. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta 1., 2.daļu no atbildētājas piedzīti tiesāšanās izdevumi.

Atbildētāja/pers.A/ iesniegusi apelācijas sūdzību, lūdzot atcelt Ventspils tiesas 2015.gada 21.janvāra spriedumu un prasību noraidīt. Norāda, ka pārsūdz spriedumu pilnā apjomā un uzskata to par prettiesisku.

Pretēji pirmās instances tiesas vērtējumam par līgumsoda samērīgumu, sūdzības iesniedzēja līgumsodu uzskata par nesamērīgu un neatbilstošu prasītājai nodarīto zaudējumu apmēram.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, lai arī Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums ir stājies spēkā tikai 2010.gada 1.janvārī, tas tika pieņemts, lai aizsargātu dzīvojamo māju īpašniekus. Minētā likuma 11.panta otrajā daļā uzskaitīts minimums, kam ir jābūt ietvertam apsaimniekošanas līgumā, lai aizsargātu māju īpašniekus. Līdz ar to attiecībā uz apsaimniekošanas līgumiem ir attiecināms Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums, neatkarīgi no apsaimniekošanas līguma noslēgšanas datuma. Tā kā 2006.gada 27.septembra līgumā nav iekļautas Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 11.panta otrajā daļā norādītās ziņas, līgums uzskatāms par neatbilstošu likumam un tam nav juridiska spēka. Norāda, ka Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma nepiemērošana konkrētajā situācijā ir novedusi pie lietas nepareizas un netaisnīgas izspriešanas. Pie apstākļiem, kad 2006.gada 27.septembra līgums Nr.60/D3 par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu, uzturēšanu un apsaimniekošanu nav spēkā, tad arī pamatparāds ir ievērojami mazāks, kā arī nevar tikt piemērots līgumsods.

Apelācijas sūdzība pamatota ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 11.panta otro daļu un Civilprocesa likuma 1., 413.panta pirmo daļu, 414.panta pirmo un trešo daļu, 416.pantu.

Novērtējot lietā esošos pierādījumus, prasītāja pārstāvja paskaidrojumus un apelācijas sūdzības motīvus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka DzĪKS "/Nosaukums/" prasība pret /pers. A/ par parāda piedziņu ir pamatota un apmierināma.

No lietas materiāliem redzams, ka atbildētājai /pers.A/ Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/2003.gada 2.aprīlī ir nostiprinātas īpašuma tiesības uz dzīvokļa īpašumu Nr.60 un 11/1000 domājamām daļām no daudzdzīvokļu mājas /adrese/ (lpp.26).

Saskaņā ar likuma "Par dzīvokļa īpašumu" 8.pantu visu dzīvokļu īpašnieku pienākums ir piedalīties daudzdzīvokļu mājas kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanā un apsaimniekošanā un šī likuma 12.pantā noteikts, ka dzīvokļa īpašnieks sedz nepieciešamos izdevumus, kas saistīti ar dzīvojamās mājas, tās komunikāciju un iekārtu uzturēšanu, ekspluatāciju un remontu, kā arī zemes gabala uzturēšanu, proporcionāli sava dzīvokļa īpašuma lielumam, tāpat arī norēķinās par saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem neatkarīgi no tā, vai dzīvokļa īpašnieks ir mājas kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanai un apsaimniekošanai izveidotās dzīvokļu īpašnieku sabiedrības dalībnieks un vai viņš ir vai nav noslēdzis attiecīgu līgumu.

Atbildētāja/pers.A/ ar daudzdzīvokļu mājas apsaimniekotāju DzĪKS "/Nosaukums/" 2006.gada 29.septembrī noslēgusi rakstisku līgumu Nr.60/D3 par dzīvojamās ēkas pārvaldīšanu, uzturēšanu un apsaimniekošanu. Saskaņā ar līgumu atbildētāja apņēmusies savlaicīgi norēķināties ar prasītāju, saskaņā ar piestādītiem rēķiniem, par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu, uzturēšanu un apsaimniekošanu, veikt maksājumus par saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem. Līguma 5.4.punktā puses vienojušās par sodu 1 % apmērā mēnesī no laikā nesamaksātās summas (lpp.40).

Civillietu tiesas kolēģija, pārbaudījusi pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju par apelācijas sūdzībā minētajiem apstākļiem atzīst, ka Saldus rajona tiesas sniegtā argumentācija spriedumā ir izvērsta un pareiza, līdz ar to saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas noteikumiem pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai, un Civilprocesa likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus atkārtoti nenorāda.

Atbildētāja /pers. A/ apstrīd noslēgtā dzīvojamās ēkas pārvaldīšanas līguma spēkā esamību un atbilstību Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma normām, pamatparāda apmēru un nokavējuma procentu (līgumsoda) piedziņu un apmēru par laiku no 2009.gada 1.decembra līdz 2014.gada 30.septembrim.

Līgums par dzīvojamās ēkas pārvaldīšanu, uzturēšanu un apsaimniekošanu starp pusēm noslēgts 2006.gada 29.septembrī. Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums pieņemts 2010.gada 1.janvārī. Līdz ar to uz pušu noslēgto apsaimniekošanas līguma saturu minētā likuma normas nav attiecināmas.

Neskatoties uz to, ka starp pusēm noslēgtais līgums ir standartlīgums, atbildētāja ar savu parakstu ir apliecinājusi piekrišanu līguma nosacījumiem un līdz 2009.gada 1.decembrim pildījusi ar līgumu uzņemtās saistības, proti, norēķinājusies par prasītājas sniegtajiem pakalpojumiem, un nav cēlusi iebildumus par pielīgtajiem līguma nosacījumiem un to atbilstību tiesību normām. No 2009.gada decembra atbildētāja maksājumus veikusi neregulāri, bet no 2013.gada vispār pārtraukusi maksāt.

Līdz ar to no /pers. A/ prasītāja labā piedzenams apsaimniekošanas maksas un komunālo pakalpojumu parāds par laiku no 2009.gada 1.decembra līdz 2014.gada 30.septembrim 3178,84 EUR.

Prasība celta arī par soda procentu (līgumsoda) 172,79 EUR piedziņu.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Civillikuma 1717.pants nosaka, ka līgumsodu var pievienot katram līgumam.

Dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līguma 5.4.punktā puses noteikušas, ja maksājumi par dzīvojamās mājas uzturēšanu, apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem tiek veikti ar kavējumiem, atbildētāja apņemas maksāt prasītājai sodu 1% apmērā no kopējās laikā nesamaksātās summas.

Tiesas kolēģijai nav pamata apšaubīt līgumsoda aprēķināšanas kārtību un pamatojumu, kas redzams lietas materiālos esošajā aprēķinā (lpp.36-39, 95). Pie šādiem apstākļiem prasība daļā par līgumsoda piedziņu ir apmierināma.

Tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu atbildētājas argumentu, ka dzīvojamās mājas apsaimniekošanas līgums ir spēkā neesošs, jo tas nesatur Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 11.pantā paredzētos apsaimniekošanas līguma nosacījumus.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 10.panta otrā daļa nosaka, ka dzīvojamās mājas īpašnieks uzdod pārvaldniekam pārvaldīšanas uzdevumu, rakstveidā noslēdzot ar viņu dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgumu.

/pers. A/ nav veikusi nekādas darbības, lai noslēgtu jaunu dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgumu. Prasītājas pārstāvis norādīja, ka tieši pretēji, atbildētāja izvairās no jebkādu darījumu slēgšanas ar apsaimniekotāju. Līdz ar to tiesas kolēģija atzīst, ka tieši atbildētāja ir vainojama pie tā, ka nav noslēgts jauns apsaimniekošanas līgums, kas atbilst Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 11.pantā paredzētajiem nosacījumiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu no atbildētājas prasītājas labā piedzenami tiesāšanās izdevumi – samaksātā valsts nodeva 368,81 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 10,95 EUR.

Civilprocesa likuma 42.panta kārtībā no atbildētājiem valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un dokumentu nosūtīšanu apelācijas instances tiesā 5,84 EUR.

Vadoties no Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 195., 204.[1], 430., 432., 434.panta Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a :

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu DzĪKS /Nosaukums/, reģistrācijas /numurs/, apsaimniekošanas maksas un komunālo pakalpojumu parādu par laiku no 2009.gada 1.decembra līdz 2014.gada 30.septembrim 3178,84 EUR (trīs tūkstoši viens simts septiņdesmit astoņi *euro* un 84 centi), līgumsodu 172,79 EUR (viens simts septiņdesmit divi *euro* un 79 centi) un tiesāšanās izdevumus 179,76 EUR (viens simts septiņdesmit deviņi *euro* un 76 centi), atzīstot DzĪKS "/Nosaukums/" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 % gadā no nesamaksātās pamatparāda 2178,84 EUR summas, aprobežojot procentu pieaugumu ar pamatparāda summas apmēru.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij izdevumus par tiesas pavēstu piegādāšanu 5,84 EUR (pieci *euro* un 84 centi).

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Kurzemes apgabaltiesā un iemaksājot 284,57 EUR drošības naudu.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese R.Vīva

Tiesnese L.Vēbere

Tiesnese Z.Zaiceva